

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi jätelakia, kemikaalilakia, ympäristönsuojelulakia ja rikoslakia siten, että niissä säädettäisiin metallisen elohopean ja tiettyjen elohopeayhdisteiden ja -seosten viennin kieltämisestä sekä metallisen elohopean turvallisesta varastoinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täytäntöönpanon edellyttämistä toimista, kuten valvontaviranomaisista, toimivaltaisesta viranomaisesta ja

asetuksen velvoitteiden rikkomisesta aiheutuvista rangaistuksista. Lisäksi kemikaalilakiin ja rikoslakiin tehtäisiin teknisluonteisia tarkistuksia.

Kemikaalilain, ympäristönsuojelulain ja rikoslain muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Jätelain muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti uuden jätelain kanssa.

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Ehdotetuilla laeilla saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä metallisen elohopean ja tiettyjen elohopeayhdisteiden ja -seosten viennin kieltämisestä sekä metallisen elohopean turvallisesta varastoinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1102/2008, jäljempänä elohopean vientikieltoasetus, kansallista täytäntöönpanoa edellyttävät velvoitteet.

Elohopean vientikieltoasetuksen tavoite on vähentää ihmisten ja ympäristön riskiä altistua elohopealle vähentämällä elohopean tarjontaa maailmanmarkkinoilla. Elohopea ja sen yhdisteet ovat erittäin myrkyllisiä ihmisille, ekosysteemeille sekä luonnonvaraisille eläimille ja kasveille. Tavoitteiden toteuttamiseksi elohopean vientikieltoasetuksessa säädetään metallisen elohopean ja tiettyjen elohopeaa sisältävien yhdisteiden ja seosten vientikielto unionista sen ulkopuolelle sekä katsotaan jätteeksi olemassa olevissa käyttökohteissa käytön loputtua jäljellä oleva metallinen elohopea ja säädetään sen turvallisesta sijoittamisesta. Asetus on osa elohopean haittoja vähentäviä kansainvälisiä toimia.

Jätelakia (646/2011), kemikaalilakia (744/1989) ja ympäristönsuojelulakia (86/2000) ehdotetaan muutettaviksi siten, että niissä säädettäisiin elohopean vientikieltoasetuksen täytäntöönpanon edellyttämistä toimista, kuten valvontaviranomaisista, toimivaltaisesta viranomaisesta ja asetuksen velvoitteiden rikkomisesta aiheutuvista rangaistuksista. Lisäksi rikoslain (39/1889) 48 luvun 1 §:ä muutettaisiin lisäämällä siihen viittaus elohopean vientikieltoasetukseen. Elohopean vientikieltoasetuksen täytäntöön panemiseksi tarvittavat säännökset olisi tullut saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä viimeistään 4 päivänä joulukuuta 2009.

Asetuksen mukaiset vientikiellot ja elohopean varastointia koskevat säännökset tulivat voimaan 15 päivänä maaliskuuta 2011.

2 Nykytila

Valvontaviranomaiset

Jätelain mukaan vaarallisen jätteen, jollaiseksi elohopeapitoinen jäte katsotaan, sijoittamista kaatopaikalle ja jätteen asianmukaista varastointia valvovat elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskus sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Lisäksi elohopeaa sisältävien tuotteiden, kuten paristojen ja akkujen sekä tiettyjä vaarallisia aineita sisältävien sähkö- ja elektroniikkalaitteiden ominaisuuksia ja merkintöjä koskevien vaatimusten noudattamista valvoo jätelain mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Suomen ympäristökeskus valvoo jätteen kansainvälisiä siirtoja koskevien säännösten noudattamista

Kemikaalilaissa säädetään, että kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006, jäljempänä REACH-asetus, mukaisten elohopean markkinoille saattamisen ja käytön rajoitusten noudattamisen valvontaa hoitaa valtakunnallisesti Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Alueellisesti REACH-asetuksen mukaisten rajoitusten noudattamista valvovat ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja terveyshaitan ja palo- ja räjähdysvaaran ehkäisemisen ja torjumisen osalta aluehallintovirasto (työsuojeluvastuualue) ja kunnan kemikaalivalvontaviranomainen.

Jätelaissa säädetään jätteiden kansainvälisten siirtojen valvontaa ja kemikaalilaissa kemikaalien viennin ja tuonnin valvontaa koskevia velvoitteita tullilaitokselle.

Toimivaltaiset viranomaiset

Kemikaalilain 5 a §:ssä vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 304/2003, jäljempänä vuoden 2003 PIC-asetus, toimivaltaiseksi viranomaiseksi säädetään Suomen ympäristökeskus, kuten myös jätelain 22 §:ssä jätteiden siirrosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006, jäljempänä jätteen-siirtoasetuksen, toimivaltaiseksi viranomai-

seksi. REACH-asetuksen toimivaltaisena viranomaisena toimii kemikaalilain mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

3 Esityksen keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että jätelain mukaiset valvontaviranomaiset, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, toimisivat jätteeksi katsottavan elohopean varastointia ja sijoittamista koskevien vaatimusten valvontaviranomaisina. Ympäristönsuojelulain mukaiset valvontaviranomaiset valvoisivat elohopean käyttöä koskevien tiedonantovelvoitteiden noudattamista. Tulli valvoisi elohopean ja tiettyjen elohopeaa sisältävien yhdisteiden ja seosten vientikiellon noudattamista kemikaalilain nojalla, kun kyse on kemikaalien viennistä ja jätelain nojalla, kun kyse on jätteiden viennistä. Suomen ympäristökeskus säädettäisiin ehdotuksen mukaan elohopean vientikieltoasetuksen mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi.

Elohopean vientikieltoasetuksen velvoitteiden rikkomisesta seuraavista rangaistuksista ehdotetaan säädettäväksi jätelain 147 §:ssä, kemikaalilain 52 §:ssä ja ympäristönsuojelulain 116 §:ssä. Jätelaissa säädettäisiin rangaistuksista, kun kyse on jätteeksi katsottavaa metallista elohopeaa tai tiettyjä sen yhdisteitä koskevien velvoitteiden rikkominen. Kemikaalilain mukaiseksi kemikaalirikkomukseksi säädettäisiin näitä yhdisteitä kemikaalina tai seoksina koskevien velvoitteiden rikkominen. Ympäristönsuojelulaissa säädettäisiin elohopean vientikieltoasetuksen tiedonantovelvoitteiden rikkomisesta.

Rikoslain 48 luvun 1 §:n mukaiseen ympäristön turmelemista koskevaan säännökseen lisättäisiin viittaus elohopean vientikieltoasetuksen rikkomiseen.

Rangaistussäännösten tavoitteena on erityisesti ennalta ehkäistä elohopean vientikieltoasetuksen vastaista toimintaa.

Kemikaalilakia ja rikoslakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että niissä viitataan vuoden 2003 PIC-asetuksen sijaan sen korvaneeseen vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 689/2008, jäljempänä vuoden 2008 PIC-asetus.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Viranomaisten tehtävät lisääntyisivät jonkin verran jätteeksi katsotun elohopean varastointia koskevien ympäristölupa-asioiden käsittelyssä ja lupatietojen toimittamisessa komissiolle.

Jätteeksi katsotun elohopean sijoittamisvelvoitteen toteutumista valvoisivat jätelain mukaiset valvontaviranomaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jotka jo nyt valvovat vaarallisten jätteiden kaatopaikkoja ja maanalaisia sijoituspaikkoja. Näiden tehtävien ei arvioida vaativan voimavaroja merkittävästi enempää nykytilanteeseen verrattuna.

Toimivaltaisen viranomaisen tehtävän arvioidaan vaativan henkilövoimavaroja alle 0,5 henkilötyökuukautta vuodessa.

4.2 Terveys- ja ympäristövaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä terveys- tai ympäristövaikutuksia. Elohopean vientikieltoasetuksen keskeinen tarkoitus on ehkäistä elohopeasta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkатыönä ympäristöministeriössä. Valmistelutyön aikana on kuultu asian kannalta keskeisiä tahoja, kuten oikeusministeriötä, sosiaali- ja terveysministeriötä, työ- ja elinkeinoministeriötä, Suomen kuntaliittoa, Suomen ympäristökeskusta, tullihallitusta, elinkeino- liikenne ja ympäristökeskuksia, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:ta ja Kemianteollisuus ry:tä.

Elohopean vientikieltoasetuksesta on informoitu eduskuntaa valtioneuvoston kirjelmällä (E 12/2007 vp).

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Jätelaki

2 §. Soveltamisala. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 4 momentti, jolla täsmennettäisiin elohopean vientikieltoasetuksen mukaisesti, että sen 2 artiklassa tarkoitettua metallista elohopeaa on tarkasteltava aina jätteenä ja sen yli vuoden kestävää varastointia sijoittamisena kaatopaikalle.

Ehdotetulla säännöksellä selvennettäisiin, miltä osin jätelakia sovelletaan elohopean vientikieltoasetuksessa mainittuun metalliseen elohopeaan. Elohopean vientikieltoasetuksen 2 artiklan mukainen metallinen elohopea, jota ei enää käytetä kloorialkaliteollisuudessa tai joka on syntynyt maakaasun puhdistamisesta, muiden metallien kuin rautametallin louhinnasta ja sulatustoimista sekä

sinooperimalmista erotettu metallinen elohopea on katsottava jätteeksi ja sijoitettava jätteistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/12/EY, jäljempänä jätedirektiivi, mukaisesti tavalla, joka on ihmisten terveyden ja ympäristön kannalta turvallinen. Näistä lähteistä peräisin olevaa elohopeaa ei saa hyödyntää tai uudelleen käyttää.

22 §. Valtion viranomaiset. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin Suomen ympäristökeskus elohopean vientikieltoasetuksen mukaiseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Elohopean vientikieltoasetuksen 5 ja 6 artiklojen mukaan jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten tehtävänä on vastaanottaa toiminnanharjoittajilta jäljennökset komissiolle lähetettävistä tiedoista Euroopan unionin alueelle tuodusta elohopeasta ja jätteeksi katso-

tun metallisen elohopean unionin rajan yli käytävästä kaupasta, sekä kloorialkaliteollisuuden ja eräiden muiden toimijoiden lähettämät elohopean käytöstä poistamista koskevat tiedot ja tiedot kertyneen elohopean määrästä ja varastoista. Näitä laitoksia on Suomessa kaksi kappaletta vuonna 2011. Lisäksi toimivaltainen viranomaisen kokoaisi tiedot metallisen elohopean varastointia koskevista ympäristöluvista ja toimittaisi ne komissiolle. Elohopean varastointia koskevia ympäristölupa-asioita arvioidaan tulevan vireille vain satunnaisesti, jos ollenkaan.

24 §. Yleiset valvontaviranomaiset. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettulle kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluisi lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten yleisen valvonnan lisäksi elohopean vientikieltoasetuksen 2 artiklan, 3 artiklan 1 kohdan sekä 4 artiklan 1 kohdan noudattamisen valvonta. Elohopean vientikieltoasetuksen 2 artiklassa säädetään velvoitteesta tulkita jätteeksi ja sijoittaa jäte-direktiivin vaatimusten mukaisesti kloorialkaliteollisuuden käytöstä poistettu metallinen elohopea, maakaasun puhdistamisesta syntyvä elohopea, muiden kuin rautametallien louhinnasta ja sulatuksesta syntyvä elohopea ja sinooperimalmista erotettu elohopea. Näistä lähteistä peräisin olevaa elohopeaa ei saa hyödyntää tai uudelleen käyttää, vaan se on tarkoitus poistaa kierrosta sijoittamalla se 3 artiklan mukaisesti väliaikaisesti tai pysyviin varastoihin. Asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään mahdollisuudesta poiketa tietyin edellytyksin kaatopaikoista annetun neuvoston direktiivin 1999/31/EY, jäljempänä kaatopaikkadirektiivi, eräistä vaatimuksista ja sijoittaa metallista elohopeajätettä esimerkiksi suolakaivoiksiin. Asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa veloitetaan metallisen elohopean varastoja koskevassa turvallisuusarvioinnissa ottamaan huomioon erityiset riskit, jotka johtuvat metallisen elohopean ja sen säilytyspaikan luonteesta ja ominaisuuksista pitkällä aikavälillä. Turvallisuusarviointi laaditaan direktiivin 1999/31/EY 16 artiklan ja liitteen II mukaisista perusteista ja menettelyistä jätteen hyväksymiseksi kaatopaikoille annetun neu-

voston päätöksen 2003/33/EY nojalla. Neuvoston päätös on pantu täytäntöön kaatopaikoista annetulla valtioneuvoston päätöksellä (861/1997).

25 §. Muut valvontaviranomaiset. Pykälän 4 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että tullilaitokselle kuuluisi elohopean vientikieltoasetuksen 1 artiklassa säädetyn vientikiellon ja sen poikkeuksen noudattamisen valvonta, kun on kyse jätteeksi katsottavan metallisen elohopean, elohopeaseosten tai asetuksessa mainittujen elohopeayhdisteiden viennistä.

122 §. Tiedonsaantioikeus. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin valvontaviranomaisen ja toimivaltaisen viranomaisen oikeudesta saada tietoja elohopean vientikieltoasetuksen noudattamisen valvontaa ja täytäntöönpanoa varten.

147 §. Rangaistussäännökset. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin elohopean vientikieltoasetukseen. Ehdotuksella säädettäisiin elohopean vientikieltoasetuksen 1 artiklan mukainen vientikiellon rikkominen, kun kyse on jätteeksi katsottavan elohopean tai tiettyjen sen yhdisteiden tai seosten viennistä, 2 artiklan tai 3 artiklan 1 kohdan mukaisen sijoittamisvelvollisuuden ja 5 artiklan jätteeksi katsottua elohopeaa koskevien tietojen toimittamisvelvollisuuden rikkominen jätelain rikkomiseksi. Asetuksen 2 artiklan mukaisen velvoitteen rikkomista olisi esimerkiksi kloorialkaliteollisuuden käytöstä poistetun elohopean hyödyntäminen tai uudelleen käyttö. Asetuksen 3 artiklan 1 kohdan velvoitteen rikkomista olisi esimerkiksi metallisen elohopeajätteen sijoittaminen maanalaiseen varastoon, joka ei täyttäisi suolakaiivoksen veroista turvallisuuden ja eristämisen tasoa.

1.2 Kemikaalilaki

5 a §. Suomen ympäristökeskus. Pykälän nykyisessä 1 momentissa viitataan kumottuun vuoden 2003 PIC-asetukseen. Momentissa oleva viittaus ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi vuoden 2008 PIC-asetukseen.

8 §. Tullilaitos. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin tullilaitokselle tehtäväksi valvoa elo-

hopean vientikieltoasetuksen 1 artiklan mukaisen elohopean vientiä Euroopan unionista koskevan kiellon ja sen poikkeuksen noudattamista silloin, kun metallista elohopeaa, elohopeaseoksia tai asetuksessa mainittuja elohopeayhdisteitä viedään kemikaalina tai tuotteena. Vientikiellon valvonta esitetään tullin tehtäväksi, koska se jo nyt valvoo elohopean ja tiettyjen elohopeayhdisteiden vientiä vuoden 2003 PIC-asetuksen mukaisesti.

42 §. Maastavientiä koskeva ilmoitus. Pykälän nykyisessä 1 momentissa viitataan kumottuun vuoden 2003 PIC-asetukseen. Momentissa oleva viittaus ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi vuoden 2008 PIC-asetukseen

52 §. Kemikaalirikkomus. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin kemikaalirikkomukseksi elohopean vientikieltoasetuksen 1 artiklan mukaisen vientikiellon ja 5 artiklan mukaisen tietojen toimittamisvelvollisuuden vastainen toiminta silloin, kun kyseessä on metallisen elohopean tai tiettyjen elohopeayhdisteiden vienti kemikaalina tai seoksena tai velvollisuus toimittaa tietoa metallisen elohopean tuonnista yhteisöön.

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi viittaus kumottuun vuoden 2003 PIC-asetukseen viittaukseksi vuoden 2008 PIC-asetukseen. Vuoden 2008 PIC-asetuksessa on edelliseen asetukseen verrattuna uutena velvollisuutena vienti-ilmoitusmenettelyä tai PIC-menettelyä edellyttävän kemikaalin viejälle merkitä viennin yhteydessä tehtävään yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 161 artiklan 5 kohdan mukaiseen vienti-ilmoitukseen PIC-asetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukainen vientiviitenumero tai 13 artiklan 1 tai 9 kohdan mukainen viitenumero. Kyseisen velvollisuuden laiminlyönti säädettäisiin rangaistavaksi kemikaalirikkomuksena.

1.3 Ympäristönsuojelulaki

108 h §. Elohopeaa koskevat erityissäännökset. Ympäristönsuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 108 h pykälä, jossa säädettäisiin ympäristöluvan käsittelyssä otettavaksi huomioon elohopean vientikieltoasetuksen 2 artiklan, 3 artiklan 1 kohdan, 4 artiklan 1 ja

2 kohdan sekä 6 artiklan mukaiset velvoitteet.

Elohopean vientikieltoasetuksen 6 artiklassa säädetään kloorialkaliteollisuudelle, maa-kaasun puhdistamista sekä muiden kuin rautametallien louhintaa ja sulatusta harjoittaville yrityksille tietojen toimittamisvelvoite elohopeasta ja sen varastoinnista. Tietojen toimittamisen valvonnassa noudatettaisiin ympäristönsuojelulakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä.

116 §. Rangaistussäännökset. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin ympäristörikkomukseksi elohopean vientikieltoasetuksen 6 artiklan mukaisten tietojen toimittamista koskevien velvoitteiden rikkominen.

1.4 Rikoslaki

48 luku. Ympäristörikoksista

1 §. Ympäristön turmeleminen. Pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin elohopean vientikieltoasetukseen. Asetuksen mukaisten velvoitteiden rikkomisesta voitaisiin täten tuomita ympäristön turmelemisrikoksena. Elohopean vientikieltoasetuksen velvoitteiden rikkomisesta voitaisiin tuomita ympäristönturmelemisrikoksena 1 artiklan vastainen elohopean ja tiettyjen sen yhdisteiden ja seosten vienti yhteisöstä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle.

Rangaistus voisi olla sakkoa tai törkeimmissä tapauksissa enintään kaksi vuotta vankeutta.

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi 1 momentin 3 kohdassa oleva viittaus kumottuun vuoden 2003 PIC-asetukseen viittaukseksi vuoden 2008 PIC-asetukseen.

2 Tarkemmat säännökset

Esityksen lisäksi valmistellaan tarvittavat muutokset ympäristönsuojeluasetukseen (169/2000) ja kaatopaikoista annettuun valtioneuvoston päätökseen.

3 Voimaantulo

Kemikaalilain, ympäristönsuojelulain ja rikoslain muutokset ehdotetaan tuleviksi voimaan ensi tilassa. Jätelain muutos ehdotetaan

tulevaksi voimaan jätelain voimaantulon yhteydessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**jätelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jätelain (646/2011) 22 §:n 3 momentti, 24 §:n 1 momentti, 25 §:n 4 momentti ja 122 §:n 1 momentti sekä
lisätään 2 §:ään uusi 4 momentti ja 147 §:n 2 momenttiin uusi 19 kohta seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Mitä tässä laissa säädetään jätteestä, koskee metallista elohopeaa, joka metallisen elohopean ja tiettyjen elohopeayhdisteiden ja -seosten viennin kieltämisestä sekä metallisen elohopean turvallisesta varastoinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1102/2008, jäljempänä *elohopean vientikieltoasetus*, mukaan katsotaan jätteeksi ja on varastoitava ja sijoitettava jätteenä.

22 §

Valtion viranomaiset

Suomen ympäristökeskus on jätteensiirtoasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, joka vastaa yhteistyöstä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa jätteen kansainvälisen siirron valvonnassa. Suomen ympäristökeskus on myös jätteensiirtoasetuksen mukainen yhteyshenkilö. Suomen ympäristökeskus on lisäksi elohopean vientikieltoasetuksen mukainen toimivaltainen viranomainen.

24 §

Yleiset valvontaviranomaiset

Tämän lain mukaisia yleisiä valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäris-

tökeskus sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ne valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Lisäksi ne valvovat elohopean vientikieltoasetuksen 2 artiklan, 3 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan säännösten noudattamista.

25 §

Muut valvontaviranomaiset

Tullilaitos valvoo toimialallaan 68 §:ssä tarkoitettuja juomapakkauksia koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa jätteiden kansainvälisiä siirtoja. Tullilaitos valvoo lisäksi elohopean vientikieltoasetuksen 1 artiklassa säädetyn vientikiellon noudattamista.

122 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella, ympäristöministeriöllä ja Suomen ympäristökeskuksella tai tämän määräämällä virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus pyynnöstä saada tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä elohopean vientikieltoasetuksen noudattamisen valvontaa ja lain täytäntöönpanoa varten:

1) tarpeelliset tiedot jätteen haltijalta tai muulta jätehuollon toimijalta taikka roskaantuneen alueen siivoamisvelvolliselta;

2) tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin markkinoille saatettavista tuotteista samoin kuin niistä syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai muulta markkinoille saattajalta;

3) tarpeelliset tiedot ja asiakirjat toiselta tässä pykälässä tarkoitettulta viranomaiselta, virkamieheltä tai viranhaltijalta viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä.

147 §

Rangaistussäännökset

Joka muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta:

19) rikkoo elohopean vientikieltoasetuksen 1 artiklan mukaista jätteeksi katsottavan elohopean vientikieltoa tai 2 artiklan tai 3 artiklan 1 kohdan säännöksiä jätteen sijoittamisesta tai varastoinnista taikka laiminlyö 5 artiklan mukaisen jätteitä koskevien tietojen toimittamisvelvollisuuden,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *jätelain rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki**kemikaalilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kemikaalilain (744/1989) 5 a §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 42 §:n 1 momentti ja 52 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 a §:n 2 momentti laissa 1262/2010, 8 §:n 2 momentti laissa 491/2008, 42 §:n 1 momentti laissa 450/2004 ja 52 §:n 1 momentti laissa 408/2009, seuraavasti:

5 a §

Suomen ympäristökeskus

Suomen ympäristökeskus valvoo lisäksi 42 §:n sekä vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 689/2008, jäljempänä *PIC-asetus*, ja kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä tehdyn Rotterdamin yleissopimuksen (SopS 107/2004) noudattamista, kun kemikaaleja viedään Suomesta.

8 §

Tullilaitos

Tullilaitoksen tehtävänä on valvoa erityisesti, että:

1) REACH-asetuksen II osastossa tarkoitetut rekisteröinnit ja ilmoitukset on tehty tuottaessa aineita ja niitä sisältäviä valmisteita ja esineitä Euroopan unionin ulkopuolelta Suomeen;

2) REACH-asetuksen VII osastossa tarkoitettu lupa on annettu tuottaessa luvanvaraisia aineita ja niitä sisältäviä valmisteita Euroopan unionin ulkopuolelta Suomeen;

3) REACH-asetuksen 67 artiklassa tarkoitettuja kieltoja ja rajoituksia noudatetaan tuottaessa aineita ja niitä sisältäviä valmisteita ja

esineitä Euroopan unionin ulkopuolelta Suomeen;

4) metallisen elohopean ja tiettyjen elohopeayhdisteiden ja -seosten viennin kieltämisestä sekä metallisen elohopean turvallisuudesta varastoinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1102/2008, jäljempänä *elohopean vientikieltoasetus*, mukaista vientikieltoa noudatetaan.

42 §

Maastavientiä koskeva ilmoitus

Sen, joka vie kemikaalia Euroopan talousalueelta, on tehtävä ilmoitus ja meneteltävä muutoin siten kuin siitä säädetään PIC-asetuksessa.

52 §

Kemikaalirikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo 17 §:ssä tarkoitettujen kemikaalin päällystä ja tiedonantovelvollisuutta koskevien säännösten noudattamisen,

2) laiminlyö 25 §:ssä tarkoitetun hyväksymisen hakemisen, 30 c §:ssä tarkoitetun rekisteröinnin hakemisen taikka 30 e §:ssä tarkoitetun luvan hakemisen tai ilmoituksen tekemisen,

3) laiminlyö 48 a §:ssä tarkoitetun tietojen toimittamisvelvollisuuden tai 42 §:n 3 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden

taikka laiminlyö PIC-asetuksen 7, 9, 13, 14 ja 16 artiklan mukaisen velvollisuuden antaa tietoja kemikaalin viennistä tai 15 artiklan mukaisen kauttakulkua koskevien tietojen luovuttamisen tai 17 artiklan 2 kohdan mukaisen velvollisuuden merkitä siinä tarkoitettuihin viitenumerot vienti-ilmoitukseen, rikkoo 13 artiklassa tarkoitettua vastaanottajamaan tekemää päätöstä tai 14 artiklan mukaista vientikieltoa,

4) rikkoo pesuaineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 648/2004 3 tai 4 artiklan säännöksiä pesuaineiden ja niiden sisältämien pinta-aktiivisten aineiden markkinoille saattamisesta, 7 artiklan mukaista testausvaatimusta taikka laiminlyö 9 artiklan mukaisen tietojen toimittamisvelvollisuuden,

5) rikkoo pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 3 artiklassa tarkoitettua kieltoa ja rajoitusta taikka laiminlyö 5 artiklan varastoa koskevien määräysten noudattamisen,

6) rikkoo elohopean vientikieltoasetuksen 1 artiklan mukaista kemikaalien vientikieltoa tai laiminlyö 5 artiklan mukaisen kemikaaleja koskevien tietojen toimittamisvelvollisuuden,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kemikaalirikkomuksesta* sakkoon.

_____

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

3.

Laki**ympäristönsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ympäristönsuojelulakiin (86/2000) uusi 108 h § ja 116 §:n 2 momenttiin, sellaisena
kuin se on laeissa 137/2006, 346/2008 ja 681/2008, uusi 6 kohta seuraavasti:

108 h §

Elohopeaa koskevat erityissäännökset

Tämän lain mukaista lupa- tai ilmoitusasiaa käsiteltäessä on noudatettava, mitä metallisen elohopean ja tiettyjen elohopeayhdisteiden ja -seosten viennin kieltämisestä sekä metallisen elohopean turvallisuudesta varastoinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1102/2008, jäljempänä *elohopean vientikieltoasetus*, 2 artiklassa, 3 artiklan 1 kohdassa, 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa ja 6 artiklassa säädetään.

Elohopean vientikieltoasetuksen 2 artiklan, 3 artiklan 1 kohdan, 4 artiklan 1 kohdan ja 6 artiklan valvonnassa noudatetaan, mitä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta säädetään.

116 §

Rangaistussäännökset

Joka muulla tavoin kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tahallaan tai huolimattomuudesta

-----
6) rikkoo elohopean vientikieltoasetuksen 6 artiklan mukaisen tietojen toimittamisvelvollisuuden,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *ympäristönsuojelulain rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

4.

Laki**rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 48 luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1073/2010, seuraavasti:

48 luku

Ympäristörikoksista

1 §

Ympäristön turmeleminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä jätelain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai jätteiden siirrosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006 vastaisesti taikka tuo maahan tai vie maasta ainetta, valmistetta tai tuotetta vastoin ympäristönsuojelulain nojalla annettua asetusta taikka vastoin otsonikerrosta heikentävistä aineista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1005/2009, tietyistä fluoraatuista kasvihuonekaasuista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 842/2006, vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annettua Euroopan parla-

mentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 689/2008, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 850/2004 tai metallisen elohopean ja tiettyjen elohopeayhdisteiden ja -seosten viennin kieltämisestä sekä metallisen elohopean turvallisesta varastoinnista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1102/2008 taikka vie maasta muuntogeenisiä organismeja, niitä sisältäviä elintarvikkeita tai rehuja vastoin muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1946/2003

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, on tuomittava *ympäristön turmelemisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 9 päivänä syyskuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ympäristöministeri *Ville Niinistö*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

jätelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jätelain (646/2011) 22 §:n 3 momentti, 24 §:n 1 momentti, 25 §:n 4 momentti ja 122 §:n 1 momentti sekä lisätään 2 §:ään uusi 4 momentti ja 147 §:n 2 momenttiin uusi 19 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Soveltamisala

Soveltamisala

---

*Mitä tässä laissa säädetään jätteestä, koskee metallista elohopeaa, joka metallisen elohopean ja tiettyjen elohopeayhdisteiden ja -seosten viennin kieltämisestä sekä metallisen elohopean turvallisesta varastoinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1102/2008, jäljempänä **elohopean vientikieltoasetus**, mukaan katsotaan jätteeksi ja on varastoitava ja sijoitettava jätteenä.*

22 §

22 §

Valtion viranomaiset

Valtion viranomaiset

Suomen ympäristökeskus on jätteensiirtoasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, joka vastaa yhteistyöstä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa jätteen kansainvälisen siirron valvonnassa. Suomen ympäristökeskus on myös jätteensiirtoasetuksen mukainen yhteyshenkilö.

Suomen ympäristökeskus on jätteensiirtoasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen, joka vastaa yhteistyöstä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa jätteen kansainvälisen siirron valvonnassa. Suomen ympäristökeskus on myös jätteensiirtoasetuksen mukainen yhteyshenkilö. *Suomen ympäristökeskus on lisäksi elohopean vientikieltoasetuksen mukainen toimivaltainen viranomainen.*

---

24 §

Yleiset valvontaviranomaiset

Tämän lain mukaisia yleisiä valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ne valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

24 §

Yleiset valvontaviranomaiset

Tämän lain mukaisia yleisiä valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ne valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. *Lisäksi ne valvovat elohopean vientikieltoasetuksen 2 artiklan, 3 artiklan 1 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan säännösten noudattamista.*

25 §

Muut valvontaviranomaiset

Tullilaitos valvoo toimialallaan 68 §:ssä tarkoitettuja juomapakkauksia koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa jätteiden kansainvälisiä siirtoja.

25 §

Muut valvontaviranomaiset

Tullilaitos valvoo toimialallaan 68 §:ssä tarkoitettuja juomapakkauksia koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa jätteiden kansainvälisiä siirtoja. *Tullilaitos valvoo lisäksi elohopean vientikieltoasetuksen 1 artiklassa säädetyn vientikiellon noudattamista.*

122 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella, ympäristöministeriöllä ja Suomen ympäristökeskuksella tai tämän määräämällä virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus pyynnöstä saada tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisen valvontaa *sekä*

lain täytäntöönpanoa varten:

1) tarpeelliset tiedot jätteen haltijalta tai muulta jätehuollon toimijalta taikka roskaantuneen alueen siivoamisvelvolliselta;

2) tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin markkinoille saatettavista tuotteista samoin kuin niistä syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai muulta

122 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella, ympäristöministeriöllä ja Suomen ympäristökeskuksella tai tämän määräämällä virkamiehellä tai viranhaltijalla on oikeus pyynnöstä saada tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten *sekä elohopean vientikieltoasetuksen* noudattamisen valvontaa *ja* lain täytäntöönpanoa varten:

1) tarpeelliset tiedot jätteen haltijalta tai muulta jätehuollon toimijalta taikka roskaantuneen alueen siivoamisvelvolliselta;

2) tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin markkinoille saatettavista tuotteista samoin kuin niistä syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai

markkinoille saattajalta;

3) tarpeelliset tiedot ja asiakirjat toiselta tässä pykälässä tarkoitettulta viranomaiselta, virkamieheltä tai viranhaltijalta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä.

147 §

Rangaistussäännökset

Joka muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta:

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *jätelain rikkomisesta sakkoon.*

muulta markkinoille saattajalta;

3) tarpeelliset tiedot ja asiakirjat toiselta tässä pykälässä tarkoitettulta viranomaiselta, virkamieheltä tai viranhaltijalta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä.

147 §

Rangaistussäännökset

Joka muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta:

19) rikkoo elohopean vientikieltoasetuksen 1 artiklan mukaista jätteeksi katsottavan elohopean vientikieltoa tai 2 artiklan tai 3 artiklan 1 kohdan säännöksiä jätteen sijoittamisesta tai varastoinnista taikka laiminlyö 5 artiklan mukaisen jätteitä koskevien tietojen toimittamisvelvollisuuden,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *jätelain rikkomisesta sakkoon.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

2.

Laki**kemikaalilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kemikaalilain (744/1989) 5 a §:n 2 momentti, 8 §:n 2 momentti, 42 §:n 1 momentti ja 52 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 5 a §:n 2 momentti laissa 1262/2010, 8 §:n 2 momentti laissa 491/2008, 42 §:n 1 momentti laissa 450/2004 ja 52 §:n 1 momentti laissa 408/2009, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

5 a §

5 a §

*Suomen ympäristökeskus**Suomen ympäristökeskus*

Suomen ympäristökeskus valvoo lisäksi 42 §:n sekä vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 304/2003 ja kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä tehdyn Rotterdamin yleissopimuksen (SopS 107/2004) noudattamista, kun kemikaaleja viedään Suomesta.

Suomen ympäristökeskus valvoo lisäksi 42 §:n sekä vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 689/2008, jäljempänä **PIC-asetus**, ja kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä tehdyn Rotterdamin yleissopimuksen (SopS 107/2004) noudattamista, kun kemikaaleja viedään Suomesta.

8 §

8 §

*Tullilaitos**Tullilaitos*

Tullilaitoksen tehtävänä on valvoa erityisesti, että:

1) REACH-asetuksen II osastossa tarkoitettut rekisteröinnit ja ilmoitukset on tehty tuottaessa aineita ja niitä sisältäviä valmisteita ja esineitä Euroopan unionin ulkopuolelta Suomeen;

2) REACH-asetuksen VII osastossa tarkoitettu lupa on annettu tuottaessa luvanvaraisia aineita ja niitä sisältäviä valmisteita Euroopan unionin ulkopuolelta Suomeen; sekä

3) REACH-asetuksen 67 artiklassa tarkoitettuja kieltoja ja rajoituksia noudatetaan tuottaessa aineita ja niitä sisältäviä valmisteita ja

Tullilaitoksen tehtävänä on valvoa erityisesti, että:

1) REACH-asetuksen II osastossa tarkoitettut rekisteröinnit ja ilmoitukset on tehty tuottaessa aineita ja niitä sisältäviä valmisteita ja esineitä Euroopan unionin ulkopuolelta Suomeen;

2) REACH-asetuksen VII osastossa tarkoitettu lupa on annettu tuottaessa luvanvaraisia aineita ja niitä sisältäviä valmisteita Euroopan unionin ulkopuolelta Suomeen;

3) REACH-asetuksen 67 artiklassa tarkoitettuja kieltoja ja rajoituksia noudatetaan tuottaessa aineita ja niitä sisältäviä valmisteita ja

esineitä Euroopan unionin ulkopuolelta Suomeen.

esineitä Euroopan unionin ulkopuolelta Suomeen;

4) metallisen elohopean ja tiettyjen elohopeayhdisteiden ja -seosten viennin kieltämisestä sekä metallisen elohopean turvallisesta varastoinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1102/2008, jäljempänä **elohopean vientikieltoasetus**, mukaista vientikieltoa noudatetaan.

42 §

Maastavientiä koskeva ilmoitus

Sen, joka vie kemikaalia Euroopan talousalueelta, on tehtävä ilmoitus ja meneteltävä muutoin siten kuin siitä säädetään *vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 304/2003*

42 §

Maastavientiä koskeva ilmoitus

Sen, joka vie kemikaalia Euroopan talousalueelta, on tehtävä ilmoitus ja meneteltävä muutoin siten kuin siitä säädetään *PIC-asetuksessa*.

52 §

Kemikaalirikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) rikkoo 17 §:ssä tarkoitettujen kemikaalin päällystä ja tiedonantovelvollisuutta koskevien säännösten noudattamisen,
- 2) laiminlyö 25 §:ssä tarkoitettua hyväksymisen hakemisen, 30 c §:ssä tarkoitettua rekisteröinnin hakemisen taikka 30 e §:ssä tarkoitettua luvan hakemisen tai ilmoituksen tekemisen,
- 3) laiminlyö 48 a §:ssä tarkoitettujen tietojen toimittamisvelvollisuuden tai 42 §:n 3 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden taikka laiminlyö *vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 304/2003* 7, 9, 13, 14 ja 16 artiklan mukaisen velvollisuuden antaa tietoja kemikaalin viennistä tai 15 artiklan mukaisen kauttakulkua koskevien tietojen luovuttamisen, rikkoo 13 artiklassa tarkoitettua vastaanottajamaan tekemää päätöstä tai 14 artiklan mukaista vientikieltoa,
- 4) rikkoo pesuaineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 648/2004 3 tai 4 artiklan säännöksiä pesuai-

52 §

Kemikaalirikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) rikkoo 17 §:ssä tarkoitettujen kemikaalin päällystä ja tiedonantovelvollisuutta koskevien säännösten noudattamisen,
- 2) laiminlyö 25 §:ssä tarkoitettua hyväksymisen hakemisen, 30 c §:ssä tarkoitettua rekisteröinnin hakemisen taikka 30 e §:ssä tarkoitettua luvan hakemisen tai ilmoituksen tekemisen,
- 3) laiminlyö 48 a §:ssä tarkoitettujen tietojen toimittamisvelvollisuuden tai 42 §:n 3 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden taikka laiminlyö *PIC-asetuksen* 7, 9, 13, 14 ja 16 artiklan mukaisen velvollisuuden antaa tietoja kemikaalin viennistä tai 15 artiklan mukaisen kauttakulkua koskevien tietojen luovuttamisen tai 17 artiklan 2 kohdan mukaisen velvollisuuden merkitä siinä tarkoitettuja viitenumerot *vienti-ilmoitukseen*, rikkoo 13 artiklassa tarkoitettua vastaanottajamaan tekemää päätöstä tai 14 artiklan mukaista vientikieltoa,
- 4) rikkoo pesuaineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 648/2004 3 tai 4 artiklan säännöksiä pesuai-

neiden ja niiden sisältämien pinta-aktiivisten aineiden markkinoille saattamisesta, 7 artiklan mukaista testausvaatimusta taikka laiminlyö 9 artiklan mukaisen tietojen toimittamisvelvollisuuden taikka

5) rikkoo pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 3 artiklassa tarkoitettua kieltoa ja rajoitusta taikka laiminlyö 5 artiklan varastoa koskevien määräysten noudattamisen,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kemikaalirikkomuksesta sakkoon.

neiden ja niiden sisältämien pinta-aktiivisten aineiden markkinoille saattamisesta, 7 artiklan mukaista testausvaatimusta taikka laiminlyö 9 artiklan mukaisen tietojen toimittamisvelvollisuuden,

5) rikkoo pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 3 artiklassa tarkoitettua kieltoa ja rajoitusta taikka laiminlyö 5 artiklan varastoa koskevien määräysten noudattamisen,

6) rikkoo elohopean vientikieltoasetuksen 1 artiklan mukaista kemikaalien vientikieltoa tai laiminlyö 5 artiklan mukaisen kemikaaleja koskevien tietojen toimittamisvelvollisuuden,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, kemikaalirikkomuksesta sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**ympäristönsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ympäristönsuojelulakiin (86/2000) uusi 108 h § ja 116 §:n 2 momenttiin, sellaisena
kuin se on laeissa 137/2006, 346/2008 ja 681/2008, uusi 6 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

108 h §

Elohopeaa koskevat erityissäännökset

*Tämän lain mukaista lupa- tai ilmoitusasi-
aa käsiteltäessä on noudatettava, mitä metal-
lisen elohopean ja tiettyjen elohopeayhdis-
teiden ja -seosten viennin kieltämisestä sekä
metallisen elohopean turvallisesta varastoin-
nista annetun Euroopan parlamentin ja neu-
voston asetuksen (EY) N:o 1102/2008, jäl-
jempänä **elohopean vientikieltoasetus**, 2 ar-
tiklassa, 3 artiklan 1 kohdassa, 4 artiklan 1
ja 2 kohdassa ja 6 artiklassa säädetään.*

*Elohopean vientikieltoasetuksen 2 artiklan,
3 artiklan 1 kohdan, 4 artiklan 1 kohdan ja 6
artiklan valvonnassa noudatetaan, mitä tä-
män lain ja sen nojalla annettujen säännös-
ten ja määräysten noudattamisen valvonnas-
ta säädetään.*

116 §

Rangaistussäännökset

Joka muulla tavoin kuin 1 momentissa tar-
koitetulla tavalla tahallaan tai huolimatto-
muudesta

on tuomittava, jollei teosta ole muualla lais-
sa säädetty ankarampaa rangaistusta, *ympä-
ristönsuojelulain rikkomisesta* sakkoon.

116 §

Rangaistussäännökset

Joka muulla tavoin kuin 1 momentissa tar-
koitetulla tavalla tahallaan tai huolimatto-
muudesta

*6) rikkoo elohopean vientikieltoasetuksen 6
artiklan mukaisen tietojen toimittamisvelvol-
lisuuden,*

on tuomittava, jollei teosta ole muualla
laisa säädetty ankarampaa rangaistusta, *ym-
päristönsuojelulain rikkomisesta* sakkoon.

20
Voimassa oleva laki

HE 29/2011 vp
Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 .

4.

Laki**rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 48 luvun 1 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1073/2010, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

48 luku

48 luku

Ympäristörikoksista**Ympäristörikoksista**

1 §

1 §

Ympäristön turmeleminen

Ympäristön turmeleminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä jätelain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai jätteiden siirrosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006 vastaisesti taikka tuo maahan tai vie maasta ainetta, valmistetta tai tuotetta vastoin ympäristönsuojelulain nojalla annettua asetusta taikka vastoin otsonikerrosta heikentävistä aineista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1005/2009, tietyistä fluoraatuista kasvihuonekaasuista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 842/2006, vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 304/2003 tai pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 850/2004 taikka vie maasta muuntogeenisiä organismeja, niitä sisältäviä elintarvikkeita tai rehuja vastoin muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1946/2003

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä jätelain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai jätteiden siirrosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006 vastaisesti taikka tuo maahan tai vie maasta ainetta, valmistetta tai tuotetta vastoin ympäristönsuojelulain nojalla annettua asetusta taikka vastoin otsonikerrosta heikentävistä aineista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1005/2009, tietyistä fluoraatuista kasvihuonekaasuista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 842/2006, vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 689/2008, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 850/2004 tai metallisen elohopean ja tiettyjen elohopeayhdisteiden ja -seosten viennin kieltämisestä sekä metallisen elohopean turvallisuudesta varastoinnista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1102/2008 taikka vie

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, on tuomittava *ympäristön turmelemisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

maasta muuntogeenisiä organismeja, niitä sisältäviä elintarvikkeita tai rehuja vastoin muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1946/2003

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, on tuomittava *ympäristön turmelemisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .